

3. Лещенко Т., Жовнір М., Юфименко В. Контраст взірцевої та реальної компетентнісних моделей мовленнєвої особистості сучасного лікаря-стоматолога. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 48, т. 1. С. 85–88.
4. Лещенко Т. О., Юфименко В. Г. Професіоналізм спілкування в структурі педагогічної майстерності викладача вищої медичної школи. Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю.Полтава, 2014. С. 124–125.
5. Юфименко В. Г. Виховання особистості майбутнього лікаря як педагогічна проблема. Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах : матеріали навч.- наук. конф. з міжнар. участю. Полтава, 2015. С. 278–280.
6. Юфименко В. Г. Мовні аспекти правильного ведення наукової дискусії на медичних конференціях, семінарах,Медична наука - 2010 : матеріали Всеукр. наук. - практ. конф. Полтава, 2010. С. 148.
7. Юфименко В. Г., Лещенко Т. О., Курило В. О. Українська мова як чинник національної безпеки та її роль у формуванні національномовної особистості в медичному ЗВО. Медична освіта за новими стандартами: виклики та інтеграція в міжнародний освітній простір : матеріали навч.- наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 30 березня 2023 р. Полтава, 2023. С. 292–294.

УДК378.147.091.39:005.57:37.016:811.124:61

Литовська О.
Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна

ЗАЛУЧЕННЯ ЗАСАД SECONDLANGUAGEACQUISITION У ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Викладання латинської мови у вітчизняних ЗВО традиційно спирається на граматико-перекладний метод. Проблема свідомого використання професійних термінів у живій комунікації постає другорядною.

Серед сучасних викладачів давніх мов спостерігається тенденція до актуалізації ідей SecondLanguageAcquisition С. Крашена. Вони зосереджують увагу на аспектах «Input» та «Authenticresources», якими постають не лише давні тексти, але й подкасти, блоги, відео у соціальних мережах тощо, створені латинською мовою.

Завданням нашої роботи є розгляд дотичних точок між застосуванням принципів SLA для вивчення латини як такої та застосуванням цих ідей під час викладання латинської медичної термінології.

Ключові слова: *комунікація, латинська мова, медична термінологія, SecondLanguageAcquisition, input.*

Ukrainian tradition of teaching Latin language in medical higher education institution is based on grammar and translation method. The conscious usage of the professional terminology in live communication is considered secondary issue.

In recent years the tendency to re-actualize S. Krashen's ideas of The Second Language Acquisition has been observed among ancient languages teachers. The educators focus on the Input and the Authenticresources, considering as such not only ancient texts, but podcasts, blogs, video in social media etc.

The aim of our thesis is to discuss possible connections between application SLA principles to teaching Latin language per se and usage of those

ideas in teaching Latin medical terminology.

Key words: *communication. Latin language, medical terminology, Second Language Acquisition, input.*

Викладання латинської мови у вітчизняних ЗВО ґрунтується на грамати́ко-перекладному методі. Програми з латинської мови для окремих професійних галузей, зокрема медицини, спирається на ті ж самі принципи, обмежуючи грамати́чну складову та зосереджуючись на фаховій лексиці.

Зауважимо, що спостерігаємо певний конфлікт із завданнями, які ставить перед латиністами медичних ЗВО освітньо-професійна програма. Адже серед програмованих результатів навчання до обов'язкового компоненту «Латинська мова та медична термінологія» чи не найголовнішим є «зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців; управляти конфліктами на міжособистісному та організаційному (професійному) рівні, налагоджувати ефективну комунікацію в фаховому та нефаховому середовищі» [1].

Звичайно, це неможливо без розуміння фахової термінології, що спирається на греко-латинські терміноелементи та латинську лексику. Але гостро постає питання створення необхідних умов для практичного використання набутих термінологічних знань у комунікаційних ситуаціях під час освітнього процесу.

Успішним, на наш погляд, прикладом подолання розриву між системним вивченням мови та обмеженістю комунікаційної складової є досвід закордонних викладачів давніх мов.

Молода генерація освітян–класиків актуалізує положення теорії SecondLanguageAcquisition, сформульовану С. Крашеном ще у 70–80-х роках минулого століття [5]. Irene Regini, Carla Hurt, **Andrewtallse Morehouse та ін.** – латиністи з різних куточків світу, що впроваджують

природній метод викладання латини у своїй педагогічній діяльності на різних освітніх рівнях як у аудиторіях, так і дистанційно [4; 6; 8].

Основну увагу латиністи, які застосовують теорію SLA до вивчення латини, приділяють «input», адже «найкращий спосіб ... навчити говорити – просто забезпечити навчити доступні вхідні дані (input)» [5, с. 22]. особливо проблемі «authentic resources» (автентичних джерел) – «будь-якому типу матеріалів, що не були створені для того, хто вивчає мову» [2, с. 72), та «output» (вихідні дані). Причому, як наголошує CarlaHurt, це має бути «meaningfulinput» та «meaningfuloutput» [3].

Завданням нашої роботи є розгляд дотичних точок між застосуванням засад SLA при вивченні латини як такої та їхнім застосуванням при вивченні латинської медичної термінології.

Звертаючись до латинської медичної термінології, ми розуміємо, що «input», що відбувається на заняттях з латинської мови, часто не синхронізовано із «input» інших дисциплін (анатомія, біологія, гістологія, паразитологія, іноземна мова). Нерідко за рівнем складності матеріали інших дисциплін суттєво випереджають базу з термінології студента першого курсу, тобто цей «input» – не є зрозумілим (comprehensible).

Свідомий «output» хронологічно відтермінований, він відбуватиметься коли потрібно буде читати діагнози, збирати анамнез, писати історію хвороби, розуміти показники клінічних аналізів, оформлювати рецепт, або аналізувати клінічні випадки чи результати експериментів для наукової роботи.

Наведемо два приклади можливої роботи із сучасними автентичними джерелами уже на початковому етапі опанування медичної латини.

Приклад 1. При вивченні іменників III відміни у розділі «Анатомічна термінологія» було залучено відео «Corpus humanum» [8] від SaturaLanx. Відео озвучено латиною, містить елементи наочної демонстрації, охоплює значний обсяг уже вивченої лексики (caput, pes, dentes, digitus, digiti тощо).

У відео зустрічалося кілька незнайомих слів (*pectus, capilli*) та низка слів мали дещо відмінне від анатомічного значення і вимову (*humerus*).

Здобувачі освіти впізнали терміни у незвичній вимові і ситуації, актуалізували лексику різних розділів, на слух змогли розрізнити однину та множину, виокремили нові слова, були у змозі відтворити ситуацію із показуванням і називанням органів.

Це дає підстави для розгляду такого методу як дієвого, адже потенційно таким чином можна було вводити нову лексику.

Приклад 2. TikTok відео з Instagram каналу *Medicalterms* ілюструє аббревіатуру *NPO (nilperos)*, пояснює латинське походження виразу, дає переклад, розглядає ситуації, коли він вживається.

У розділі «Фармацевтична термінологія» ми використали цей ролик для ілюстрації практичної цінності латинських аббревіатур. На закріплення матеріалу здобувачам освіти була запропонована низка заголовків з англійських статей останніх років з бази *PubMed*, які містили вираз *NPO* [9]. Завданням було виокремити скорочення у тексті і пояснити його.

У такий спосіб ми актуалізували сам вираз, його візуальну й аудіальну ідентифікацію, познайомили з його використанням у професійній сфері, реалізували міжпредметні зв'язки з англійською мовою та терапією, підкреслили «сучасність» латини.

Звертаючись не лише до джерел з кодифікованими переліками термінів та їхнім визначенням, а до ресурсів, де ці терміни вживаються у реальному контексті, ми пропонуємо той самий «*meaningfulinput*». До таких джерел можна віднести наукові статті, медичні блоги у соцмережах, художню літературу, художні та науково-популярні фільми, серіали, YouTube канали, пресу, рекламу тощо.

Наш досвід підказує, що використання «*meaningfulinput*» з реальної практики, демонстрація функціонування латини у навчальних та наукових медичних ситуаціях підвищує мотивацію для опанування термінології та

створює передумови для свідомого «meaningfuloutput» уже на початковому етапі навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. ОПП «Медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина галузі знань 22 Охорона здоров'я. Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 4 від «26» травня 2022 р. Харків, 2022. 78 с. URL: https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/op_med2022.pdf (Дата звернення 01.05.2023)
2. Henshaw F. G. Hawkins M. D. Common Ground: Second Language Acquisition Theory Goes to the Classroom. Imprint: Focus, 2022. 216 p.
4. Hurt C. «Latin Autodidacts You're Working Way Too Hard» – How to Learn Latin by Yourself in 2023? URL: <https://foundin antiquity.com/2023/03/11/latin-autodidacts-youre-working-way-too-hard-how-to-learn-latin-by-yourself-in-2023/> (Дата звернення 01.05.2023)
5. Krashen S. D. Principles and Practice in Second Language Acquisition. University of Southern California, 1. 1989, 2003. 110 p. URL: https://www.sdkrashen.com/content/books/principles_and_practice.pdf (Дата звернення 25.04.2023)
6. Latinitas Animi Causa. URL: <https://www.habesnelac.com/> (Дата звернення 29.04.2023)
7. NPO // Medical terms. URL: www.instagram.com/p/Ckz-pSJo3l0/ (Дата звернення 01.05.2023)
8. Satura Lanx. Latin vocabulary for beginners: Corpus humanum. URL: <https://youtu.be/krSI4HzLDJk> (Дата звернення 01.05.2023)
9. Saeed F, Liu TY, Chung W, Rich H. NPO at Midnight: Reassessing Unnecessary Pre-Endoscopy Fasting. R I Med J (2013). 2021, 104(8). P. 35-38. PMID: 34582514.